REDACŢIUNEA,
Administraţiunea şi Tipografia
Braşov, piaţa mare nr. 30.
Scrisorĭ nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se retrimit.
INSERATE
se primesc la Administraţiune în Braşov şi la următórele
BIROURI de ANUNŢURI:
In Viena: la M. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lesner., Heinrich Schalek, A. Oppelik Nachf., Anton Oppelik. In Budapesta la A. V. Goldberger, Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsébet-körut).
PREŢUL INSERŢIUNILOR: o serie garmond pe o colónă 10 banĭ pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă şi învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o seriă 20 banĭ

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXVIII.

„GAZETA“ iese în fie-care ḑi
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe un an 24 cor., pe şese lunĭ 12 cor., pe trei lunĭ 6 cor.
N-rii de Duminecă 4 cor. pe an.
Pentru România şi străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe şése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 fr. pe an.
Se prenumeră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la d-nii colectorĭ.
Abonamentul pentru Brasov
Administraţiunea, Piaţa mare, Târgul Inului Nr. 30. etagiu I.: Pe un an 20 cor., pe şése lunĭ 10 cor., pe trei lunĭ 5 cor. Cu dusul în casă: Pe un an 24 cor., pe şése lunĭ 12 cor., pe trei lunĭ 6 cor. Un esemplar 10 banĭ. — Atât abonamentele cât şi inserţiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 42. Braşov, Miercurĭ 23 Februarie (8 Martie). 1905.

Crisa e încă numai la începutul începutului.

Au trecut şése săptămânĭ dela alegerile dietale, mâne se va întruni noua cameră a doua-óră şi încă noul guvern nu este numit, ér crisa este încă numai la începutul începutului. Ḑilnic primesce Majestatea Sa în odaia sa de lucru din palatul dela Viena câte trei dintre cei 16 politicianĭ, pe carĭ a cerut să-i asculte asupra situaţiunei şi în cestiunea formărei noului cabinet. Până aḑĭ au fost ascultaţĭ aprópe jumătate din ei, dér după impresiunea, ce au primit'o aceştia, situaţia cu nimic nu s'a mai clarificat.

Mai ales din comunicările ce le-au făcut politicianii ascultaţĭ Duminecă, resultă, că punctul de vedere al corónei nu s'a schimbat. Cu alte cuvinte monarchul nu vrea să mai cedeze nimic în cestiunea militară şi cere consecuent ca viitorul guvern să elimineze din programul său postulatul de nouĕ concesiunĭ naţionale cu privire la armată.

Br. Banffy, după ce s'a întors dela audienţă, a declarat ḑiariştilor, carĭ i-au adresat întrebărĭ, că situaţiunea e fórte seriósă, şi că nu vede pe ce cale s'ar puté descurca lucrurile, deórece, după părerea lui, o soluţiune a crisei fără luarea în considerare a dorinţelor economice şi militare maghiare este imposibilă, căcĭ fără împlinirea acestor dorinţe nu se póte forma un cabinet stabil, care să conducă cu succes afacerile ţărei.

Mai spuse Banffy că a desfăşurat înaintea monarchului noul său program, dér a retăcut observările, ce i-le va fi făcut Majestatea Sa despre virtuositatea, prin care a devenit peste nópte din omul curţii opoziţional estrem.

După Banffy a venit la rênd şeful de gardă tiszaistă şi hahamul dela clubul „Lloyd“ Dr. Max Falk. care mulţĭ anĭ a călcat scările palatului din Viena. El spune că a fost primit în mod binevoitor, că monarchul a documentat cea mai esactă cunoscinţă de persóne şi de evenimente şi că a fost bine dispus, ba a rîs chiar de unele glume ale sale.

Greutatea cea mai mare, ḑise Falk, nu e formarea cabinetului de coaliţie, ci e *programul* unui astfel de cabinet, la care se pótă consêmţi şi Majestatea Sa. Hic Rhodus!.. Décă nu va ceda opoziţia, se va încerca formarea unui guvern din sînul minorităţii şi décă nicĭ aşa nu va merge, atuncĭ nu va rămâné alta, decât ca Tisza să continue guvernarea sa.

Prognosticul acesta, făcut de Falk, a produs mult sânge rău între opoziţionalĭ. Elementele intransigente devin tot mai lărmuitóre, ér ḑiarul lui Kossuth strigă în gura mare, că răutăcioşii aceia dela curtea din Viena nu vor să lase pe Domnitor a se înţelege cu naţiunea.

De pe acum preḑic koşutiştii, că ascultarea celor 15 politicianĭ maghiarĭ — căcĭ al 16-lea e croat — nu va duce la nicĭ un bine. Ei se mai teu să nu se întêmple ca pe timpul obstrucţiunei, când după căderea lui Khuen Hedervary au fost ascultaţĭ erăşĭ cam atâţĭ politicianĭ, ér resultatul a fost, că Majestatea Sa a numit din nou ministru-president pe iubitul său Khuen!

Braşov, 7 Martie n.

România şi Serbia. Lui »N. Fr. Pr.« i-se scrie din Belgrad, că regele Petru va face în Aprilie o călătorie în părţile de răsărit ale Regatului său. S'au iniţiat tratative, décă nu s'ar puté cu acéstă ocasiune ca Regele Petru să aibă o întâlnire cu Regele Carol. In timpul din urmă relaţiunile între România şi Serbia s'au îndreptat considerabil, aşa că s'ar puté vorbi chiar de o prietinie între cele douĕ state. Ameliorarea raporturilor se póte atribui atât tendinţelor personale ale celor doi monarchĭ, cât şi recirei considerabile a relaţiunilor între Serbia şi Bulgaria. Se caută din partea Serbiei o compensaţiune n prietenia cu România. Cu tóte acestea ntâlnirea celor doi suveranĭ nu se va puté face acum şi a trebuit amânată pentru alte timpurĭ.

Macedorománii sprijiniţĭ de puterĭ. Toţĭ reprezentanţii marilor puterĭ s'au pronunţat la Pórtă pentru împlinirea dorinţelor Românilor macedonenĭ şi au spriginit în chipul cel mai eficace pe ministrul plenipotenţiar român Al. Em. Lahovary din Constantinopol. La dorinţa specială a contelui *Goluchowsky*, cu deosebire ambasadorul austro-ungar, baronul Calice, a luat sub ocrotirea sa causa Românilor macedonenĭ şi se speră, că în curênd se va resolvi în mod favorabil.

— Omorîrea anunţată deja a celor 2 preoţĭ şi 4 mirenĭ în Negovan (vilaetul Monastir) n'a fost săvîrşită de vr'o bandă bulgărească, ci de Grecĭ. Inspectorul general al vilaetelor macedonene, Hilmi-paşa, a ordonat ancheta şi urmărirea bandei. Din achetă fac parte şi ofiţerĭ italienĭ şi agenţĭ civilĭ.

Mesagiul regal român. Erĭ s'a ţinut în Bucurescĭ un consiliu de miniştri, sub preşedinţa regelui. In acest consilu s'a fixat textul definitiv al mesagiului regal cu care se vor deschide corpurile legiuitóre.

Institutul internaţional de agricultură. Agenţia Stefani din Roma publică un decret al ministrului preşedinte Giolitti prin card se institue un birou provisoriu pe lângă ministeriul afacerilor străine pentru a-se ocupa de tóte cestiunile privitóre la formarea institutului internaţional de agricultură. Se va alege tot-odată un comitet de 30 membri însărcinat să elaboreze programul unei conferenţe internaţionale de agricultură.

Sfîrşitul conflictului de la Hull. După ce comisiunea de cercetare şi-a dat la Paris raportul, ambasadorul Rusiei la Londra contele *Benckendorf* s'a pus în relaţiune cu ministrul de externe engles, lord Landsdowne, în privinţa indemnităţilor ce va plăti Rusia. Acestea se vor ridica la un total de 70 până la 100 de mii de livre sterlingĭ.

Audienţele din Viena.

(Zichy — Banffy — Falk.)

Majestatea Sa a primit Duminecă în audienţă al doilea grup de politicianĭ maghiarĭ. De astă pe un conte (Ferdinand *Zichy*), pe un baron (Desid *Banffy*) şi pe unul din stîlpiĭ partidului liberal (Max *Falk*, hahamul de la »Pester Lloyd«). Toţĭ trei politicianiĭ şi-au spus opiniunea şi convingerile lor asupra situaţiunei.

Impresia, după audienţele de Sâmbătă şi Duminecă este, că pretensiunile şi dorinţele coaliţiunei opoziţionale *în ce privesce armata*, întîmpină *resistenţă neînfrântă la curtea din Viena*. In acelaşĭ timp opiniunea generală e, că *crisa va dura încă mult timp* şi nicĭ nu se póte prevedé deocamdată, când se va resolvi definitiv. Conscienţa acésta a produs impacienţă şi nemulţumire în rêndurile coaliţiunei, pe când în tabăra liberală a deşteptat speranţe marĭ.

Părerile asupra situaţiunei ale politicianilor primiţĭ Duminecă în audienţă, difer mult. Contele Ferdinand *Zichy* n'a spus nimic după audienţă. S'a mărginit a declara, că Maj. Sa l'a învitat şi pe el să coopereze cu ceilalţĭ, pentru-ca lucrurile să vină erăşĭ în văgaş normal. Br. *Banffy* vede situaţiunea fórte turbure şi orisontul politic înourat. Drum spre descurcare nu prea vede Banffy, fiind-că nu se póte constitui un guvern de durată fără concesiunĭ militare şi economice. Greutăţĭ marĭ stau însă în calea acestor concesiunĭ.

Interesante sunt declaraţiile lui Max *Falk* după audienţă. »Am spus domnitorului — ḑise Falk — că se vorbesce mult încóce şi 'ncolo despre un cabinet de coaliţiune. Eu cred, că acésta póte fi numai o *cestiune secundară*. Cestiunea principală este, décă *se póte înfiinţa un program de coaliţie, pe care să-l accepteze şi Maj Sa?* Décă va succede acésta, atuncĭ şi cestiunea cabinetului de coaliţie e resolvată. Décă însă nu va succede, ḑău nu sciu ce s'ar puté întîmpla, căcĭ pentru casul din urmă majoritatea parlamentară va fi în opoziţie şi nicĭ un guvern nu se va puté susţiné. *Contele* Ştefan *Tisza rămâne şi mai departe la guvern* ordinea se va face, şi *Tisza va guverna cine scie până când*“.

Max Falk a mai spus, că a făcut şi glume cu Maj. Sa. I-a spus Monarchului una, care i-a plăcut. Venind vorba despre un domn fórte des amintit tocmai acum (contele Iuliu *Andrassy*) a ḑis despre el, că *are şira spinării de aspik* şi l'a întrebat pe Maj. Sa décă scie ce fel de mâncare e asta? — Cum nu! a răspuns monarchul, şi a rîs. — Mereu tremură, Majestate, şi n'are consistenţă....

*

Aḑĭ, Marţĭ, vor fi primiţĭ în audienţă Emeric *Hodossy* (liberal), I. *Toth* şi contele Albert *Apponyi* (kossuthiştĭ.)

*

Situaţia, după audienţele de Duminecă, a rămas aceeaşĭ: opoziţia rămâne constantă pe lângă pretensiunile ei, Coróna *nu cedéză* acestor pretensiunĭ. O schimbare nu vor aduce de sigur nicĭ audienţele din ḑilele viitóre. Acésta reiese şi din cuvintele lui Banffy, care cunósce fórte bine dispoziţia ce domnesce la curte. Numai o modalitate de soluţiune pare a fi posibilă, — vorba lui Max Falk — ticluirea unui program al coaliţiei, care însă să póţă fi acceptabil şi de către Coróna. In cadrul unui astfel de program însă nu încap, nicĭ cestiunea separaţiei economice, nicĭ pretensiunile militare ale coaliţiunei.

Aşa că rămâne de-ocamdată ceea-ce a ḑis tot Falk: »Tisza rămâne şi mai departe la guvern, ordine se va face, şi Tisza va guverna cine scie până când.«

„Albumul artistic“ ardelenesc apreciat de Suveranii României.

D-l profesor D. *Comşa* din Sibiiu, autorul mult apreciatului album artistic, a fost primit în ḑilele de 8, 9 şi 10 Februarie st. v. în audienţă de Regele, Regina şi principesa Maria a României, cărora lĭ-a presentat câte un album, ér Reginei deosebit însăşĭ modelurile, după carĭ s'a esecutat valorósa lucrare. Despre audienţele d-lui Comşa la curtea română »Tel. Rom.« a publicat în nr. de la 4 Martie o corespondenţă din Bucurescĭ, din care reproducem următórele:

Se scie, că în familia regală română se cultivă multă artă. Carmen Sylva, strălucita poetă, cultivă şi musica şi pictura. Princesa însăşĭ e presidentă a societăţii »Tinerimea artistică.« M. Sa Regele e un dibaciŭ muncitor în lemn şi sculptură. Gustul lor în materie de artă este prin urmare ales şi apreciarea lor întemeiată, nu numai pe sentiment, ci şi pe pricepere adêncă....

Mai întâiŭ d-l Comşa a oferit M. Sale Reginei trei albumurĭ compuse din *cele trei serii de modelurĭ, carĭ au servit la întocmirea albumului cromo-litografiat*, cuprindênd unul broderii originale, altul modele de ţesăturĭ în bumbac şi al treilea ţesăturile în lână.

Impresia pe care au produs'o asupra Reginei aceste minutăţii ale acului şi răsboiului românesc nu se póte descrie. Esclamările de admirare nu mai încetau şi ochii agerĭ esaminau cu plăcere bucată de bucată, remarcând în tóte ce era frumos şi caracteristic. Carmen Sylva iubia şi până acum ţăranca română; se pare însă că de data asta a învăţat a o iubi şi mai mult, căcĭ nu înceta a-i aduce laude pentru munca atât de subtilă. Majestatea Sa consideră destoinicia artistică a Românceĭ *vrednică de admiraţia Europei* şi a asigurat pe d-l Comşa, că *va trimite cele trei albume la Paris*, unde aranjarea unei esposiţii de asemenea obiecte e tocmai în curgere. Graţie Reginei, astfel albumul din Sibiiu se va presenta înaintea publicului celui mai rafinat în gusturĭ artistice şi va avé de sigur acelaşĭ succes, făcênd cunoscut lumii ceea-ce simte şi ce póte crea ţăranca română din Ardeal.

Deosebit de afectată la vederea câtorva din cele mai alese cusăturĭ, M. Sa a binevoit a comanda după modelul lor diverse lucrărĭ, ce vor fi efectuate de aceleaşĭ harnice ţărance, carĭ şi-au dat concursul la facerea albumului cu modele.

In tot timpul audienţei, d-l Comşa a fost răsplătit cu cuvinte din cele mai călduróse pentru truda şi zelul său neobosit şi pentru priceperea în aranjarea şi conducerea lucrării.

A treia ḑi, în 10 ale curentei, d-l Comşa a fost primit de Majestatea Sa Suveranul României şi-a avut ocasia să admire pe acest înţelept şef de stat, cum îşĭ manifestă sentimentele sale faţă de tot ce e românesc. Maiestatea Sa a făcut între

BCU Cluj / Central University Library Cluj

altele comparaţii între cusăturile nóstre şi cele strĕine; le-a asĕmănat cu mustrele de stofă de tapet şi mobile etc., cu carĭ erau decorate splendidele încăperĭ ale palatului, şi a binevoit a constata:

— »Totuşĭ cele din album sunt mai frumóse, pentru-că sunt mai artistice şi *sunt românescĭ*". Cu agerul sĕu spirit de combinaţie, regele a găcit îndată, că aceste cusăturĭ şi ţĕsăturĭ mai pot fi aplicate şi ca obiecte casnice şi că ele pot servi ca model în şcólele nóstre profesionale, aşa că li-s'ar puté da o desvoltare mai mare şi mai sigură.

Vĕdênd şi câte-va planşe de sculptură românéscă, Maj. Sa s'a interesat în special de acéstă ramură, întrebând décă se găsesc multe urme în popor, şi la afirmarea d-lui Comşa a binevoit a-l sfătui sĕ facă tot posibilul, ca sĕ adune şi modele de acestea, formând astfel o nouă şi tot atât de preţióşă colecţie de modele sculpturale.

In urmă a cerut sĕ i-se trimită 12 esemplare din albumul tipărit, pe care le va dărui pe la locurĭ înalte în străinătate şi la diferite instituţii locale. După aprópe trei sferturĭ de oră a concediat pe harnicul autor al albumului, îndemnându-l la stăruinţă şi mulţumindu-i pentru satisfacţia sufletéscă ce i-a procurat.

Aprópe aceleaşĭ cuvinte dulcĭ şi măgulitóre i-a fost dat d-lui Comşa sĕ le audă la palatul princiar de la Cotrocenĭ, unde l'a primit Alteţa Sa princesa moştenitóre. A. Sa i-a arătat deosebita înclinare pentru colorile închise, a comparat apoi modelele române cu altele şi le-a găsit întru tóte superióre. In general princesa e fórte bine orientată în arta poporală la diferite popóre şi apreciază cu entusiasm varietatea şi frumseţea formelor române. Deóre-ce până acum o colecţie din Ardeal nu avea, ţinea sĕ fie informată asupra ţinuturilor, din carĭ erau culese diferitele piese, şi făcea observaţii fórte judicióse asupra deosebirilor.

După ce a binevoit a comanda şi Alteţa Sa câte-va lucrărĭ, a mulţumit căldurós pentru tóte, în deosebĭ pentru un dar de o rară frumseţe ce d-l profesor îl făcuse micelor Princese, şi a promis că o sĕ atragă atenţiunea societăţii de elită din Bucurescĭ asupra comórei de artă naţională, cum póte fi albumul oferit...

Rĕsboiul ruso-japones.

Am vĕdut, cum o parte a telegramelor venite prin Berlin vorbiau despre o nouă înfrângere rusésca, pe când scirile transmise de agenţia telegrafică din Petersburg spun tocmai contrarul. După isvóre oficiale rusescĭ adecă, Japonesii au suferit înfrângerĭ tocmai la punctele unde celelalte depeşĭ dic, că Ruşii au fost nimiciţĭ.

Din depeşile amintite reiese ca fapt positiv numai atâta, că spre sud de Mukden la aripa stângă a Japonesilor, generalul *Nogi* operéză cu mare energie şi ameninţă pe Ruşĭ la Sahepu, distanţă de aprópe 20 kilom. de Mukden. Ba după o telegramă din Petersburg, armata încunjurătóre japonesă se află deja în apropierea Mukdenului şi bombele japonese esplodéză la câţĭ-va kilometri numai de mormintele împĕrătescĭ. Ruşii fac sforţărĭ uriaşe spre a reţiné şi respinge armata lui Nogi.

Étă scirile telegrafice mai nouĕ:

Lupte crâncene.

Agenţia telegrafică din Petersburg anunţă cu data de 4 l. c.: *Japonesii au continuat erĭ asalturile contra posiţiunilor rusescĭ la sud de Mukden.* La centru artileria a operat până séra. Japonesii au atacat Sahepu şi au ajuns până la împletiturile de sîrmă, dér au *fost respinşi.* Garda japonesă a atacat aripa nóstră stângă de la Kahadalisan. Adĭ diminéţă la órele 4 *a fost respins al 10 lea asalt.* Tóte *atacurile japonese date erĭ în defileul Gutulin au fost respinse.* Inimicul a avut pretutindenĭ pierderĭ grave. Lupta de artilerie duréză adĭ la flancul drept.

Aceeaşĭ agenţie anunţă cu data de 4 Martie din *Mukden* următórele: Diminéţa la órele 4 s'a început lupta în posiţiunile de la sud de Mukden contra divisiunei generalului *Nogi.* Focul artileriei rusescĭ a fost adĭ mult mai puternic, decât erĭ. In posiţiunile de la Saho nicĭ o schimbare. *Al trei-spre-decelea atac japones la Gutulin, a fost respins la 8 óre diminéţa.* Dealul *Putilov* a fost asediat întréga di cu tunurĭ marĭ. In drépta liniei ferate Japonesii au atacat Liancianpu, pe care avantposturile nóstre l'au părăsit după o luptă violentă.

O altă depeşă a numitei agenţii cu data *Mukden* 4 l. c. spune: *Spre sud de Mukden decurge de erĭ începênd o luptă violentă.* Linia avantposturilor japonese se întinde la 9 kilometri de Mukden, paralel, pe câmpie. *Bombele japonese esplodéză la 4 kilom. distanţă de la mormintele împĕrătescĭ.* Inimicul bombardéză mai ales satele chinese de estensiune mare, singurele puncte de razim în acéstă câmpie neacoperită. *Diua întrégă se urméză un viu duel de artilerie cu inimicul.* Din când în când orisontul e învăluit în fum de şrapnele. Timpul e frumos.

Raportul lui Kuropatkin.

Kuropatkin raportéză cu data de 4 Martie:

— Pe partea de vest de la Mukden nóptea a trecut liniştită. Trupa nóstră s'a ciocnit erĭ pe drumul Mukden-Sinmingtin cu o trupă ce venia dinspre vest. De la aripa dréptă a armatei nóstre n'a sosit nicĭ o scire. Dinspre Suhudziapu se póte audi de adĭ dimineţă o viuă canonadă. In faţa centrului e linişte. Numai trupele dela *Sahopu* au fost atacate de Japonesĭ, aruncând granate de mână şi tîrîndu-se până la gardul de sîrmă. Ei însĕ au fost respinşĭ prin foc de tunurĭ, fără a-le fi succes sĕ strice ceva.

La flancul drept, în posiţiunea de lângă *Kandolişan, garda japonesă* a continuat erĭ séră şi tótă nóptea atacurile violente. Diminéţa la órele 4 *a fost respins al 10-lea atac.* Inaintea şanţurilor nóstre *zac în grămedi cadavrele japonese.* Inimicul a încetat erĭ după amiadĭ atacul contra posiţiunei Gutulin, se crede însĕ că spre séră îl va reînoi. In luptele de erĭ au fost răniţĭ generalul *Satilov* şi colonelul *Gnrko.* Adĭ s'a vĕdut pe drumul Mukden-Sinmingtin avangarda inimicului, care *vré sĕ împresure flancul nostru drept.* Tot adĭ la rĕsăritul sórelui Japonesii au luat *Suhudziapu*, dér n'au înaintat mai departe După o luptă înverşunată ei au luat şi *Landsanpu.* Inaintarea inimicului contra posiţiunei de lângă *Sahetun* a fost reţinută şi respinsă.

Erĭ séra la órele 11 şi adĭ nópte la 1 óră *Japonesii au atacat dealul Putilow* dér *tóte atacurile au fost respinse.* Inimicul a reînoit până diminéţa atacurile-i violente contra posiţiunei din regiunea Kandolisan şi la 8 óre diminéţa a fost respins ultimul, al 13-lea atac; Japonesii au avut pierderĭ grave. Atacurile contra posiţiunei de la Gutulin au fost de asemenea respinse.

Un succes al lui Kuroki.

Din cartierul general al lui *Kuroki*, diarele londonese primesc următórea scire: Japonesii bombardéză teribil cu tunurĭ marĭ de asediu flancul stâng rusesc, care nu va puté resista focului nimicitor. *Japonesii au raportat un succes din colo de Hunho* unde din partea Ruşilor au participat divisiunile de curênd sosite ale corpului 16, carĭ au avut marĭ pierderĭ.

SCIRILE DILEI.

— 22 Februarie v.

Adunarea comitatului Braşov e convocată pe diua de 16 Martie.

Lista alegĕtorilor pe 1906. Magistratul orăşenesc aduce la cunoscinţa generală, că deputaţiunile de conscriere în scopul compunerei listelor de alegĕtorĭ dietalĭ valabile pentru anul 1906, îşĭ vor începe lucrările la 13 Martie şi vor dura până la finalisarea lucrărilor. Şedinţele publice se vor ţiné în fie-care di de lucru de la 3—4 óre d. a. în localul oficiului de dare. Deputaţiunea pentru cercul I de alegere (Bluměna şi cătunele) va fi presidată de d-l Ludwig *Kamner*; deputaţiunea pentru cetatea inferióră şi Braşovul-vechiŭ va fi presidată de d-l Gustav *Hertel*, ér aceea pentru cercul II de alegere va fi presidată de d-l Frideric *Lurtz.* Fie-căruia îĭ stă în drept, ca în timpul şi órele amintite sĕ se înfăţişeze înaintea acestor deputaţiunĭ şi sĕ-şĭ documenteze dreptul de alegere.

Alegerile comunale în România. Alegerile comunale (coleg. I.) s'au sfîrşit în tótă ţéra alaltăerĭ. In Bucurescĭ a fost alésă lista conservatóre: M. G. Gantacuzino, Paul Greceanu, Iancu Brătescu, N. Procopescu, C. Steriu, N. Lahovary, colonelul Gaman, I. Florescu. maiorul Obedenaru, N. Cuţarida, A. Henţescu, G. Stroescu, V. Baboi, Al. Bacaloglu T. Eftimiu şi D. Neniţescu. După scirile de până acuma în provincie au reuşit de asemenea listele conservatóre, afară de oraşul Buzĕu, unde conservatorii au rĕmas în balotagiŭ cu liberalii.

Un legat mare pentru »Emke«. Dilele acestea a murit în Aiud o cocóná bĕtrână cu numele *Miksa* Zsuzsanna de Diódváralja, lăsând kulturegyletului ardelean suma considerabilă de 160.000 coróne în numerar. Comitetul societăţii a fost representat la înmormêntare prin o delegaţiune de 5 inşĭ, care a depus pe sicriu o cunună.

Pătulele de reservă. La ministerul român de Domenii se lucréză, cum scim, la un proiect de lege relativ la înfiinţarea pătulelor de reservă. Ast-fel de pătule de reservă esistă în Rusia, Serbia şi Bulgaria. D-l Ioan Lahovari ministrul de domenii a cerut prin representanţii României la Petersburg, Sofia şi Belgrad relaţiunĭ asupra modului cum funcţionéză pătulele de reservă în cele trei state vecine. Representanţii României şĭ-au trimes deja rapórtele lor prin care se vede folósele ce aduc aceste pătule de reserve pentru populaţiunea rurală în anii de secetă.

Atentat cu praf de puşcă. Notarul Friedmann din Şibot (Hunedóra) stetea culcat în pat alaltăerĭ diminéţa şi pusese servitórea sĕ-i facă foc. Incepuse se pâlpăie focul în sobă şi notarul se întindea mulţămit sub plapomă, scii cum se întinde omul diminéţa, când are de tóte. Deodată însĕ o detunătură gróznică aruncă soba în aer şi mobilele din apropiere se sfăşie în ţandărĭ. D-l Friedman încremenì şi leşinà de spaimă. Aşa l'au scos de acolo, jumĕtate mort. Nu peste mult însĕ îşĭ veni în fire şi pipăindu-se constată, că nu-i lipsesce nimica. S'a ales numai cu spaima. Se crede, că vr'un duşman al notarului a vrut »sĕ facă haz« pe socotéla lui Friedmann, punênd praf de puşcă într'un lemn. »Hazul« acesta însĕ putea sĕ-i fie fatal notarului.

Cununie. D-şóra *Aurelia Gr. Alexandrescu* şi d-l Dr. *I. Mitulescu* şĭ-au serbat cununia religióşă Duminecă 6 (19) Febr. a. c. în biserica Sf. Spiridon din Bucurescĭ.

»Clubul român« din Viena învită la petrecerea cu joc ce se va ţiné Sâmbătă în 11 Martie n. 1905 (séra lăsatului de sec) în sala hotelului »de France« I. Schottenring 3. Inceputul la 8 óre séra. — Toaletă simplă, de promenadă. Bilete de întrare: de persónă 1 corónă, de familie 3 coróne, se pot procura înainte prin postă, sub adresa: »Clubul Român« III., Fasangasse 30, II/19 séu séra la casă. Costumul nostru naţional va fi bine vĕdut. Óspeţii introduşĭ sunt bine-veniţĭ.

Poetul Iosif la Regele Carol. Vinerĭ a fost primit în audienţă de Regele Carol d-l St. O. *Iosif*, apreciatul nostru poet şi fost custode al museului Aman. Cu ocasia asta a presentat Regelui trei volume din operele sale, mulţumind pentru medalia *Bene-Merenti* cu care a fost distins.

O nouă artistă română. Diarele din Nizza ne aduc înveselitórea scire despre debutul plin de succes pe scena operei de acolo a unei tinere cântăreţe române din România. D-na Marióra Scheletti, născută Bodnărescu, vĕduva colonelului P. Scheletti, după-ce a studiat musica mai multĭ anĭ, întâiŭ la Viena şi apoi la Paris, a debutat la Nizza în Decemvrie trecut sub numele împrumutat »Serena«. Chiar de la cea întâiŭ apariţie pe scenă publicul i-a făcut o primire din cele mai simpatice, ér în representaţiile următóre succesul ei a mers tot crescênd, până în cele din urmă diarele locale vorbesc de tîněra artistă cu un adevĕrat entusiasm.

Noul tarif vamal. A apărut textul nouei legĭ a vămilor modificată, de d-l Take Ionescu, ministrul de finance, şi d-l Jipescu directorul general al vămilor. Acest proiect de lege va fi depus pe biuroul Camerei române imediat după deschiderea Corpurilor legiuitóre.

Explosiune cu sfîrşit mortal. Locuitorii din comuna românéscă Betfia (lângă Oradea) se ocupă cu arderea varului. Piatra de var necesară spre acest scop, ei o scot cu dinamită. Dilele acestea Românul Ilie Jurca a pus dinamită sub un colnic pe care se afla tocmai un băiat de păstor cu numele Petru Toiag, în etate de 10 anĭ. In urma explosiunei, pămêntul de sub piciórele băiatului s'a prăbuşit, ér băiatul aruncat în aer şi omorît. Cercetarea făcută de organele justiţiei a constatat, că Jurca nu póte fi dat în judecată pentru acest accident nenorocit.

Scumpirea alimentelor. In Selagiu — scrie »G. d. D.« — s'au scumpit fórte articolele de hrană ţĕrănéscă. Cépa adusă de Saşii de pe la Bistriţă o cumpără tótă jidovii şi vînd bucata cu 3—6 banĭ. Fasolea se vinde cu 32 banĭ kilogramul, cartofii cu 50—60 cr. litra. Varză mai nimenea nu are.

Nutreţ pentru vite. Prefectura judeţului Vlaşca (România) a comunicat ministerului de interne, că pentru satisfacerea cererilor sătenilor din acel judeţ, a mai cumpĕrat o nouă cantitate de-o jum. milion chilograme pae, spre a-le distribui ca nutreţ pentru vite. Până la Maiŭ sătenii din tótă ţéra au nevoe de peste 20.000.000 chilograme pae şi aprópe 5 milióne chilograme fên.

Mórtea unui astronom celebru. In numĕrul de la 19 Februarie al revistei *L'Illustrazione Italiana*" din Milano vedem publicat portretul părintelui Timoteiŭ *Bertelli*, călugăr Barnabit, repausat de curênd în Firenze în etate de 79 anĭ. Bertelli a fost profesor în Parma, Neapoli şi Roma, ér în anii din urmă a fost director al observatorului »alla Quercia« lângă Firenze. »Padre Timoteo« a fost cel dintâiŭ, care a dat confirmare scientifică mişcărilor microcosmice ale pămêntului prin inventarea *tromometrului* adoptat în numĕróse institute meteorologice din Italia şi strĕinătate. Afară de acésta el a mai inventat un *registrator meteoric electro-scriitor.* Teoriilor sale asupra mişcărilor sismice ale pămêntului au aderat după îndelungate cercetărĭ şi celebrii astronomĭ, păr. Secchi şi păr. Denza. Acest din urmă a dat lui Bertelli epitetul de: »papa cutremurelor de pămênt«

Printre scriitorii ruşĭ închişĭ sunt Leonidas Andrief, Eugen Tschirikov şi Ştefan Petrov care scrie sub pseudonimul de Skitaletz (călĕtorul) ocupă un loc de frunte în literatura rusă şi pot cu drept cuvênt fi consideraţĭ ca autorĭ de predilecţie a tinerimei studióse ruse. Leonidas Andreef care n'are încă trei-decĭ de anĭ e cel mai cunoscut. Fiul unui medic din Orel şĭ-a făcut studiile la Universitatea din Moscva şi trecù cu menţiune examenele sale de drept. Natura sa independentă nu se acomoda cu viéţa socială rusă atât de constrînsă. Şi acum şése anĭ încercà sĕ se sinucidă, însĕ fù împiedecat de prietenii sĕi. Dênsul a publicat un mare numĕr de romane al căror subiect e luat din viéţa rusă. Cel mai cunoscut roman al sĕu, »In norĭ«, care tratéză cestiunea educaţiei, a făcut sensaţie în Rusia. Un alt roman tratéză situaţia eclesiastică şi viéţa eclesiastică din Rusia. Acest din urmă roman e considerat ca un cap de operă. A mai scris şi un roman asupra ororilor rĕsboiului ruso-japones.

Eugen Tschirikov, are trei-decĭ şi doi de anĭ şi a scris viéţa studenţéscă. Dênsul a mai făcut şi o dramă asupra situaţiei evreilor în Rusia.

Skitaletz, care a studiat şi el societatea rusă, e autorul unui volum de nuvele în care pedepsele corporale sunt perfect de bine descrise şi stigmatisate.

Sfîrşitul afacerei contesei Montignoso. S'anunţă din Dresda, că s'a aplanat definitiv afacerea contesei Montignoso în *principiu.* I-s'a conces contesei sĕ-şĭ vadă mai de multe-orĭ copiiĭ, décă va preda fetiţa cea mică Pia, regelui saxon. Se asigură, că aplanarea pacínică a conflictului cu contesa Montignoso s'a făcut la intervenirea directă a împĕratului Germaniei, deórece acesta găsea, că scandalul e nepotrivit pentru curtea saxonă.

Cartel de ţiţeiŭ în România. Joi a avut loc adunarea membrilor cartelului de ţiţeiŭ, însĕ nu s'a putut ajunge la nicĭ un resultat.

Pensionare de învĕţătorĭ în România. Comisiunea română pentru examinarea învĕţătorilor, carĭ au cerut a fi scoşĭ la pen-

BCU Cluj / Central University Library Cluj

sie pentru cas de bólă, şĭ-a terminat lucrările. Din 43 institutorĭ şi învĕţătorĭ carĭ au făcut cererĭ de-o asemenea natură au fost scoşĭ la pensie numai 12. O institutóre atinsă de tuberculosă — cu serviciul de numai un an — a fost eliminată din învăţămênt.

Şcóla de antropologie din Paris a primit ḑilele aceste o moştenire rară. Unul din protectorii ei cei mai pasionaţĭ d-l André Lefevre, dorind de a-i lăsa ceva la ce el ţinea mai mult, a făcut în favorul şcólei următorul testament: »Las şcólei antropologice capul meu, faţa mea, craniul şi creerii şi şi mai mult de va fi de lipsă«. D-l Lefèvre adause de altmintrelea la acest cadavru trei-ḑecĭ bilete de câte 1000 de francĭ.

Morile de vênt în Dobrogea. Morile de vênt încep sĕ dispară gonite de morile cu vapor. Aceste morĭ au dispărut aprópe şi din jurul Constanţei; la Tulcea însĕ se ridică şi astăḑĭ fantastice pe colina care domină oraşul. Proprietarul unei asemenea morĭ, aşeḑată pe locul unde se ridică astaḑĭ monumentul pentru comemorarea alipirei Dobrogei, a dat chiar de furcă mult autorităţilor până i-a dărîmat şandramaua. Anul trecut mai esistau în Dobrogea 90 morĭ de vênt.

Reuniunea de cântărĭ săséscă. (Männergesangverein) va da la 9 şi la 11 Martie în sala cea mare a Redutei opereta în 3 acte *„Der Pfiffikus“* de Linke şi Paulson, musica de Edgar Krones. Biletele şi textul se pot cumpĕra la librăria Hiemesch şi séra la cassă. Preţurile cele obicĭnuite. Inceputul la órele 8 séra.

Sericicultura în România. La şcóla de sericicultură din Cotrocenĭ se vor trimite din fie-care judeţ câte 2 fete pe cheltuiéla judeţelor. Fie-care fată va obţine un ajutor de câte 50 lei pe lună.

In atenţiunea emigranţilor la America. Guvernul Ungariei a liberat călĕtoria la America şi prin Bremen. Cine are paşaportul predat pe la Fiume, acela póte călĕtori şi prin Bremen, décă are cartea de vapor prin Bremen. Cine s'a decis a călĕtori prin Bremen la America, acela trebue negreşit sĕ trimită de acasă 20 coróne arvună; după primirea arvunei, fie-căruia i-se trimite cartea de vapor. Lucrătoriĭ, carĭ sunt harnicĭ şi sănĕtoşĭ, carĭ au biletul de tren plătit în America până la locul destinat şi carĭ pot arăta 50 coróne bani gata, aceia toţĭ sunt primiţĭ în America. Cine are cunoscuţĭ în America, sĕ aducă adresa celora cu sine. Cine are ochiĭ bolnavĭ, séu alte rane trupescĭ, mai bătrân de 50 anĭ, séu e arvunat în vre-o fabrică la lucru în America şi merge anume la lucru reservat, pe acela îl înapoiéză din America. In Ratibor, precum şi în Bremen, fie-care emigrant e visitat, aşa că fie-care când vine în Bremen pe vapor, póte fi primit în America.

Tinereţa lui Mihaiŭ Cogălniceanu.

— Fine. —

Oraşul Luneville se găsesce pe drumul dintre Paris şi Strassburg. Cogălniceanu spune în corespondenţa sa, că oraşul are o »posiţie fórte bună şi sănĕtósă« şi că locuinţa abatelui era pe »partea cea mai frumósă, căcĭ făcênd un pas putem sĕ fim în têrg séu la câmp«.

Cogălniceanu şĭ-a continuat aicĭ studiile începute la Iaşĭ cu aceeaşĭ deosebită sîrguinţă. Era şi aicĭ printre cei dintâiŭ în clasă, cum nu erau fiiĭ domnitorului. In manuscrisele rĕmase de la el şi păstrate la Academia Română, se găsesce şi un buletin de note. Reiese din ele, că el era întâiul la geografie, istorie şi limba grécă, al doilea la limba germană, dér al patrulea la matematică. Inferioritatea la acest studiu a recunoscut'o însuşĭ Cogălniceanu şi a spus'o cu mult haz mai târḑiu în scrierea sa din 1841, *Ilusii perdute:*

De aritmetică nu ḑic nimica; eram cel din urmă: şi nicĭ până astăḑĭ nu sciu nicĭ a aduna, nicĭ a înmulţi. Acésta mi-a stricat fórte mult; căcĭ tocmai adiţia şi multiplicaţia sunt fórte folositóre în ţéra nóstră. Fericit acela care scie a aduna şi a înmulţi, fericit acela care scie ce însemnéză semnele +×; un an de slujbă pentru dênsul este ca trei pentru alţii (pagina 58—59).

La Luneville se ocupa serios Cogălniceanu şi cu desemnul. Cel puţin aşa scria surorilor sale: că vrea sĕ devie un bun artist şi că la întórcere în Moldova le face portretele.

Mai spune Cogălniceanu, că décă vre-o trupă de actorĭ se oprea în Luneville, se ducea de douĕ orĭ pe sĕptĕmână la representaţii, nu însĕ pentru-că îi plăceau, ci »pour tuer le temps«. Despre o actriţă scrie:

Je la siffle toujours, car ici ce n'est pas comme à Iassy; quand un acteur a oublié de prononcer une syllabe, aussitôt les sifflets parviennent à ses oreilles. (Eu o fluer totdéuna, căcĭ aicĭ nu-ĭ ca la Iaşĭ; când un actor a uitat o silabă, numai decât fluerăturile îi ajung la urechĭ.)

Era în corespondenţă cu Alexandri, pe atuncĭ la Paris, şi cu Millo din Iaşĭ. Cetia multă literatură şi îşĭ formase chiar o bibliotecă bogată. Singur spunea cu satisfacţiune, că are 300 de volume, între carĭ Chateaubriand, Buffon, Voltaire, Racine, Csrneille.

Cogălniceanu nu şĭ-a putut sfîrşi studiile la Lunéville, de óre-ce consideraţiunĭ politice intervenirĕ şi fù trimis împreună cu fiiĭ lui Mihai Sturdza la Berlin. Sĕ ne aducem aminte, că ne găsiam la 1834 sub protectoratul Rusiei, care urmăria de aprópe desvoltarea principatelor. Copiiĭ lui Mihai Sturdza avênd sĕ jóce în viitor ur rol însemnat în Moldova — cel puţin aşa se credea de mulţĭ, — era în interesul guvernului de la Petersburg, ca sĕ nu fie crescuţĭ în ideile liberalismului frances; şi cum dorinţelor şi la nevoe ordinelor rusescĭ nimenĭ nu se puté opune, Cogălniceanu părăsi Lunéville în 1835. Intîmplarea acésta a povestit-o chiar scriitorul nostru mai târḑiu în Academia română. Faptul resultă destul de clar şi din următórele rêndurĭ scrise de Mihai Sturdza:

Ce dévouement transmis par mes aieuls comme un gage précieux de leur foi politique ne s'est point démenti dans toutes les occasions qui se sont présentées; mes relations de famille me rattachent par de nombreux liens au sol de la Russie; mes fils élevés à Berlin d'après les intentions du Ministère impérial se préparent à un avenir conforme à leur destination, qui est celle de servir l'Auguste protecteur de leur patrie et de leur père (Doc. Hurmuzachi, suplem. I. tom. IV, pag. 175—176). (Acest devotament moştenit de la strămoşiĭ mei, ca un gaj preţios al credinţei lor politice, nu s'a desminţit în tóte ocasiunile ce s'au presentat; relaţiunile mele de familie mĕ légă prin numĕróse legăturĭ de solul Rusiei; fiiĭ mei crescuţĭ la Berlin după intenţiunile ministeriului imperial se pregătesc pentru un viitor conform destinaţiunei lor, care este de a servi pe Augustul protector al patriei lor şi al tatălui lor.

Cogălniceanu a fost rĕu impresionat de noua veste. El scia de când plecase din Iaşĭ, că va sta trei anĭ la Lunéville şi că va fi apoi trimes la Paris, pentru studiul dreptului — aşa fusese vorba la început. Adevĕrata causă a plecărei din Lunéville la Berlin n'a putut-o înţelege atuncĭ: ceeace l'a supĕrat a fost faptul, că era nerăbdător sĕ vadă Parisul, »acest oraş frumos, minunea lumei«, cum singur îl numesce în scrisorile sale. Cât îi sta prin putinţă sĕ facă, a încercat. A scris tatălui sĕu, că la Berlin aerul e umed şi friguros, că acolo va uita limba francesă; dér în zadar. Nu depindea nicĭ de el, nicĭ de părintele sĕu, ca sĕ rĕmâe orĭ sĕ plece; depindea de Mihai Sturdza.

Ce scim despre petrecerea lu Cogălniceanu la Berlin, vom încerca sĕ povestim cu altă ocasiune.

(„Viaţa Nouă“.) *Petru V. Haneş.*

Coşbuc în traducere maghiară.

Societatea literară maghiară din Ardeal (Erdélyi irodalmi Társulat) a ţinut la 5 Martie şedinţa sa lunară în Cluşiŭ. In acésta şedinţă diferiţĭ membrii au cetit lucrărĭ literare, ér secretarul Dr. G. *Versényi* şĭ-a cetit raportul asupra activităţii societăţii.

D-l secretar a relevat străduinţa lui Révai de a deschide publicului maghiar orisonturĭ nouĕ literare prin traducerea poesiilor lui Coşbuc.

Suntem deprinşi a semnala întotdéuna manifestaţii de ură, dispreţ şi aroganţă din partea Maghiarilor, de câte orĭ li-se dă prilej a se pronunţa asupra Românilor, fie în adunărĭ politice, fie economice-sociale, fie chiar literare. D-l Dr. Versényi întrebuinţéză un alt ton. Étă, după »N. H.« ce a ḑis d-l secretar al societăţii literare maghiare:

»Am făcut odată aicĭ lectură din poesiile lui Coşbuc în traducerea lui Révai Károly şi mi-am esprimat bucuria, că un suflet aşa distins se ocupă cu interpretarea poesiilor naţiunei surorĭ. Mĭ-am esprimat tot-odată dorinţa. de a poseda traducerea tuturor poesiilor celui mai mare poet român.

Românii au auḑit acest glas şi un patriot entusiast s'a oferit imediat a-le tipărĭ pe cheltuiala sa.«

D-l Versényi amintesce cu satisfacţie publicaţiunile recente ale d-lui Dr. Sabo din Blaşiu şi Dr. Alecsicĭ din Budapesta, în carĭ se apreciéză simpatic străduinţele lui Révai şi încheie cu elogii la adresa poporului român, care pórtă un viu interes faţă de tot ce privesce literatura şi cultura sa.

Măcelurile din Caucas.

Ḑilele trecute telegrame din Petersburg anunţau reînvierea atrocităţilor dintre Armenii şi Tătarii din Caucas.

Étă amĕnuntele pe carĭ le telegrafiéză din Tiflis corespondentul unui mare ḑiar parisian:

»Originea sângerósei drame, care se desfăşură aci, este în următorul fapt: Acum o lună, la Baku, un tătar anume Ecĭurbek condamnat pentru o crimă, încercând sĕ fugă în drumul spre închisóre, a fost ucis cu focurĭ de puscĭ de către soldaţii armenĭ carĭ îl escortau.

»Duminecă, 5 Februarie, la órele 11 diminéţa, o rudă a lui Ecĭurbek întrà în biserica armenéscă şi ucise cu un foc de revolver pe unul din soldaţii, carĭ omorîseră pe Ecĭurbek.

»Câte-va ore mai târḑiu Tătarii, însoţiţĭ de molahĭ, aşeḑară cadavrul soldatului într'o trăsură şi străbătând cu el stradele, strigau:

— »Rĕsbunare! Mórte necredincioşilor«.

»Acesta fù semnalul măcelului.

»La orele 7 séra, o mulţime de mai multe mĭi de Tătarĭ, armaţĭ cu puscĭ şi cu revolvere, dădură năvală în cartierele armenescĭ, omorînd pe toţĭ carĭ le eşiau în cale şi incendiând locuinţele.

»Până în ḑiua de 8 Februarie, la órele 2 după améḑĭ, fù un măcel neîntrerupt în tot oraşul şi împrejurimĭ.

S'a făcut apoi o încercare de domolire. O procesiune compusă din preoţĭ armenĭ şi din molahĭ Tătarĭ străbătù străḑile, propovăduind pacea.

»Linişteа se restabili. Nóptea a fost aprópe liniştită. Dér a doua ḑi măcelurile au reînceput cu mai multă violenţă.

»Nicĭ o mĕsură energică n'a fost luată de administraţiunile locale pentru a restabili siguranţa în favórea creştinilor.

»Numĕrul celor ucişĭ se socotesce la douĕ mii, ér al celor răniţĭ la mai multe.

»Străḑile sunt pline de cadavre.

»Fiind dat amestecul de populaţiunĭ din Caucas, e temere, că întărîtarea provocată de măcelurĭ se nu aducă după ea desordine dintre cele mai primejdióse«.

In Caucas sunt Ruşĭ, Tătarĭ, Turcĭ, Armenĭ, Evrei, carĭ sĕ duşmănesc unii pe alţii cu înverşunare. Tătarii şi Turcii persecută pe Armenĭ. Ruşii pretind sĕ-i asupréscă şi pe unii şi pe alţii. Minorităţile se refugiéză în complot şi în revoltă. Şi violenţa ajunge astfel pentru toţĭ legea raportorilor dintre dênşii.

Confiscarea de către guvernul rus a averilor bisericei armene; agitaţia, care a ajuns la atentate contra prinţului Galitzin şi a altora; obiceiul ce domnesce în Caucas, de a nu eşi din casă decât înarmat până în dinţĭ, şi de a face us de cuţit pentru un *da* séu pentru un *nu*: legăturile obscure carĭ unesc mişcarea armenéscă din Rusia cu cea din Turcia asiatică; activitatea agenţilor provocatori, carĭ trăiesc din acéstă confusiune şi o întreţin, — tóte acestea fac din »Transcaucas« un bulion de cultură unde prosperă germenĭ rĕi.

Versiune nouă despre capitularea Port-Arthurului.

Generalul maior Rens, care a servit sub generalul Stössel şi care s'a întors cu acesta la Petersburg, dă o nouă versiune în privinţa capitulărei Port-Arthurului. După acea versiune capitularea nu numai n'a fost pripită, ci n'ar fi fost primită de Japonesĭ de cât pentru-că ar fi isbutit generalul Stössel sĕ-i păcăléscă. Étă ce a povestit generalul Rens unui redactor al ḑiarului »Novoe Vremia«:

Japonesii luase deja 4 verste ale liniei circulare de apĕrare, şi n'aveau nevoie de a lua şi restul de 20 de verste al acelei linii, căcĭ prin partea ce aveau, puteau sĕ între în douĕ ore în oraş. După o ideie a lui Stössel, asediaţii improvisară într'o nópte o posiţiune aparentă, care însĕ era lipsită şi de şanţurĭ şi de tunurĭ Japonesii s'au lăsat sĕ fie înşelaţĭ şi s'au oprit.

Erórea lor nu puté sĕ dureze, acésta e evident, şi îndată ce şĭ-ar fi dat sémă de ea, peste o ḑi cel mult, ar fi întrat biruitorĭ în oraş fără ca sĕ rĕmâe Ruşilor altă resursă de cât o zadarnică şi fórte sângerósă luptă de străḑĭ. Stössel, care sciuse sĕ provóce acéstă sfială a Japonesilor, a sciut asemenea sĕ o esploateze şi a grăbit încheierea capitulaţiunei. Nu se póte face dér nicĭ o imputare lui Stössel, care a isbutit fără a sacrifica vre-un interes al apĕrărei, sĕ salveze ḑecimĭ de mii de existenţe, căcĭ după grozavele pierderĭ ce suferise, décă Japonesii ar fi întrat în luptă, ofiţerii lor n'ar fi putut cu nicĭ un chip sĕ-i opréscă de a face un măcel.

In privinţa cantităţilor marĭ de muniţiunĭ ce se ḑice că mai avea cetatea, generalul rus a ḑis, că Port-Arthurul avé în loc de arsenal un museu de artilerie. Erau muniţiunĭ de tot felul şi de tóte calibrele, o parte era încă din vremea Chinesilor. Drept vorbind Port-Arthurul nu era nicĭ cetate, căcĭ părţĭ însemnate ale cetăţii erau încă în curs de esecutare. La capitulare mai erau 60,000 de bombe de 37 de milimetri, neesplosive şi care prin urmare nu puteau sĕ servéscă de cât în contra torpilorilor, ér nu pentru a respinge infanteria.

Cât pentru artileria japonesă, care a fost mult lăudată, generalul Rens ḑice, că ea dispunea de granate brisante, carĭ stricau linii întregĭ de apărare, pe când artileria ruséscă n'a avut la Port-Arthur de cât şrapnele, carĭ nu servesc de cât în potriva atacurilor în massă.

ULTIME SCIRI.

Mukden, 6 Martie. Flancul drept rusesc a început sĕ se retragă la 1 Martie după lupta de la Cianpan. S'au dat de atuncĭ lupte la Taotaitsu Intre prisonierii japonesĭ sunt şi de aceia, carĭ au luptat la Port-Arthur. Pierderile Ruşilor sunt considerabile ale Japonesilor însĕ şi mai considerabile. La Ciantan un întreg regiment japones a fost nimicit.

Paris, 6 Martie. După scirĭ private din Petersburg, posiţiunile rusescĭ sunt serios ameninţate în regiunea dealurilor Putilov şi Novgorod. Se ḑice, că armatele lui Nodzu şi Kuroki s'ar fi unit.

Tokio, 7 Martie. O luptă violentă se dă la Şinşing, unde Ruşii opun puternică resistenţă. Lupta duréză necontenit cu înverşunare.

Petersburg, 7 Martie. După scirĭ private situaţiunea pe câmpul de rĕsboiŭ e fórte seriósă. Esistă temerea, că décă Kuropatkin nu va învinge de astă-dată, armata lui va fi ameninţată de o catastrofă.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureşianu.**
Redactor responsabil: **Traian H. Pop.**

Dela „Tipografia A. Mureşianu“ din Braşov, se pot procura următórele cărţi:

(La cărţile aicĭ înşirate este a se mai adauge pe lângă portul postal arĕtat, încă 20 banĭ pentru recomandaţie.)

Scrierĭ literare pentru popor.

„Carnetul Roşu“, o interesantă novelă nihilistă, tradusă din germană de *Moşul*. O broşură de 104 paginĭ, format octav mic. Broşura oferă o lectură uşóră şi distractivă — *„Moşul“* e cunoscut cetitorilor noştri din numĕrósele sale lucrărĭ publicate în foiţa ḑiarului Gaz. Trans. Preţul cu posta 50 banĭ.

„Caractere morale, esemple şi sentinţe uclese din istoriile şi literaturile popórelor vechĭ şi moderne“ de *Ioan Popea* preţul cor. 2.50 (cu posta cor. 2.70.) Pentru România 3 Lei, la care este a se adauge şi portul postal.

Dietetica poporală, scrisă cu deosebită consideraţiune la modul de veţuire a ţeranului român, de *Simeon Stoica*, medic pensionat. Conţine vre o 25 figurĭ în text. Se vinde acum în loc de cor. 1.60 cu 1 cor. + 10 b. porto)

Instrucţiunĭ populare despre *datorinţele şi drepturile purtă datorului dere* edate de Wilhelm Niemandz. Acéstă carte e un îndreptar de o trebuinţă nespus de mare pentru toţĭ câţĭ au afacerĭ cu dările. Preţul cor. 1.20 plus 10 banĭ porto.

„Omul“, noţiunĭ din anatomie şi fisiologie şi regulĭ igienice pentru conservarea sănĕtăţii şi a corpului omenesc de George *Cătană* înv. Acéstă carte servesce ca manual pentru anul al IV-lea al şcóle pop., pentru şcólele de repetiţiă şi pentru poporul nostru. Preţul 50 banĭ (plus 5 b. porto.)

Cugete şi consideraţiunĭ din esperienţa vieţii lui Arghirobarb. Conţine 170 de sfaturĭ înţelepte, scóse din păţania vieţii. Preţul 20 b. (cu posta 24 b.

Novele *de Sienkiewicz*: „Natură şi viaţă“. „Sluga veche“ şi „Ianco musicantul.“ Traducere de *I. C. Panţu*; o broşură de 192 pag. Preţul 80 banĭ + 5 banĭ porto.

I. C. Panţu: „In plasă“. „In Baltă“. „Cale grea“. „La Code“. „La cârciuma lui Tiriplic.“ ***Schiţe din viéţa dela ţeră.*** O broşură de 112 pag. cu preţul 40 banĭ (+ 5 banĭ porto.)

I. C. Panţu: ***„La têrg“***, povestire din viéţa unui cioban. O broşură din 32 pag. cu preţul 16 banĭ + 3 banĭ porto.

Lira Bihorului, o carte cu povestirĭ istorice scrisă în versurĭ, de ***Antoniu Pop.*** Preţul 40 b. (cu porto 46 banĭ.

Părintele Nicolae, schiţă din viéţa preoţilor de *G. Simu* Preţul 60 b. + 6 banĭ porto.)

Săpătorul de banĭ, comedią în trei acte, localisată de *A. Popp*. Se recomanda mai ales pentru cei vréu sĕ jóce teatrul. Preţul 24 banĭ (prin postă 28 b.)

Viéţa după mórte, séu nemurirea sufletului, dedusă din misteriul fiinţei omenescĭ şi deşertăciunea celor trecĕtóre, de *I. P.* Ediţia II. Preţul cor. 1. (Cu posta cor. 1.10).

Poesii de *R. V. Buticescu.* Preţul era la început 2 cor. 40 b., acum numai cor. 1.20 (cu posta cor. 1.40)

Suspin şi zimbire, poesii şi prosă de *A. Pop.* Preţul 80 banĭ (cu porto 86 b).

Taina norocului séu Povestea satului Nemernicenĭ de Tache *Brânduş*. Acésta carte e fórte potrivită pentru poporul nostru şi costă 1 cor. (+ 10 b. p.)

Balade poporale de Avram *Corcea* costă cor. 1.60 plus 10 b. porto. Pentru România 3 lei 20 b.

Banca de şcólă de I. *Dariu*, 30 b. plus 10 b. p.)

Disciplina în serviciul educaţiunii de I. *Dariu*, 40 b. (plus porto 10 b.

Idealul învĕţătorului român de *I. Dariu*, 40 b. (plus porto 10 b.)

Lilice dela Pind, poesii macedonene-originale şi daco-române de P. *Vulcan*, cor. 2 (pl. porto 10 b.)

„Supplex Libellus Valachorum“, memoriul presentat împĕratului Leopold II. de cătră episcopii Bob şi Adamovicĭ în numele poporului român din Transilvania la anul 1791. Textul original latinesc şi alăturea de acesta traducerea românéscă făcută de profesorul Dr. E. *Dăianu*. Un esemplar broşat costă 1 coróná (+ 5 b. porto).

Românii Secelenĭ. Causele decadenţei lor economice şi mijlócele de îndreptare. Disertaţiune de Ioan I. Lăpădat. 30 banĭ plus 5 banĭ porto.

Cursul la bursa din Viena.

Din 6 Martie n. 1905.

Renta ung. de aur 4%	118.90
Renta de coróne ung. 4%	98.10
Impr. căil. fer. ung. în aur 3½%	89.70
Impr. căil. fer. ung. în argint 4%	98.15
Bonurĭ rurale croate-slavone	98.50
Impr. ung. cu premii	218.—
Losurĭ pentru reg. Tisei şi Seghedin	171.25
Renta de hârtie austr.	100.30
Renta de argint austr.	100.25
Renta de aur austr.	120.—
Renta de coróne austr. 4%	100.25
Bonurĭ rurale ungare 3½%	92.80
Losurĭ din 1860.	157.25
Acţii de-ale Băncei austro-ungară	16.45
Acţii de-ale Băncei ung. de credit	789.50
Acţii de-ale Băncei austr. de credit	676.50
Napoleondorĭ	19.07
Mărcĭ imperiale germane	117.15
London vista.	239.87½
Paris vista.	95.20
Note italiene	95.35

Cursul pieţei Braşov.

Din 7 Martie n. 1905.

Bancnote rom.	Cump.	18.76	Vênd.	18.82
Argint român.	„	18.60	„	18.68
Napoleond'orĭ.	„	19.06	„	19.10
Galbenĭ	„	11.20	„	11.30
Ruble Rusescĭ	„	2.53	„	2.54
Mărcĭ germane	„	117.20	„	117.50
Lire turcescĭ	„	21.50	„	21.60
Scris. fonc. Albina 5%		101.—		102.—

Unde se mănâncă bine şi se béu VINURĬ curate de Mediaş BERE de Pilsen „Urquell“ próspătă dela cep în fie-care ḑi? ? La

Restaurantul Schwarzburg

în Braşov, Str. Spitalului nr. 20.

Listă de bucate românéscă.

De o cercetare numerósă se rógă

C. R. GLIGORE CRISTEA,

32—50 conducĕtorul restaurantului.

CUI ÎI PLACE

o faţă delicată şi curată, fără pistrui o piele móle şi un teint trandafiriu? Acela sĕ se spele în fie-care ḑi cu renumitul săpun medicinal

Bergmann's „Lilienmilchseife“

(Marca: 2 minerĭ.)

dela Bergmann & Co. in Dresden şi Tetschen a/E.

Se capĕtă bucata cu 80 banĭ,

în farmaciile:
VICTOR ROTH la „Ursu“,
FR. STENNER la „Leu“,
JUL. HORNUNG la „Arap“,
TEUTSCH & TARTLER drog.
} în Braşov;
farmacia W. LINGNER,
J. B MIRSELBACHER sen.
} în Sighişóra.

Abonamente la „Gazeta Transilvaniei“

se pot face orĭ şi când pe timp mai indelungat séu lunare.

ANUNCIURI

(inserţiunĭ şi recl.)

sunt a se adresa subscrisei administraţiunĭ. In cazul publicării unui anunciu mai multe de odată se face scădĕmênt, care cresce cu cât publicarea se face mai de multe-orĭ.

Administr. „Gazetei Trans.“

Săpun SCHICHT.

Marca: Cerbu séu Cheia

Săpunul cel mai bun şi cu spor, prin urmare şi cel mai ieftin.

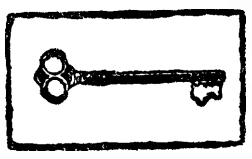

5—0.

Nu conţine ingredienţe strĕine vĕtămătóre.

Se capĕtă pretutindenĭ

La cumpĕrare sĕ se observe, ca pe fie care bucată de săpun sĕ fie numele „Schicht“ şi una din mărcile sus indicate.

ABONAMENTE LA „Gazeta Transilvaniei.“

Preţul abonamentului este:

Pentru Austro-Ungaria:		Pentru România şi străinătate:	
Pe trei lunĭ ..	6 cor.	Pe trei lunĭ ...	10 fr.
Pe şése lunĭ ..	12 „	Pe şése lunĭ ...	20 „
Pe un an	24 „	Pe un an	40 „

Abonamente la numerele cu data de Duminecă:

Pentru Austro-Ungaria:		Pentru România şi strĕinătate:	
Pe an	4 cor.	Pe an	8 fr.
Pe şése lunĭ .	2 „	Pe şése lunĭ . .	4 „
Pe trei lunĭ. .	1 „	Pe trei lunĭ . .	2 „

Abonamentele se fac mai uşor şi mai repede prin mandate postale.

Domnii carĭ se vor abona din nou, sĕ binevoéscă a scrie adresa lămurit şi a arăta şi posta ultimă.

Administraţiunea
„GAZETEI TRANSILVANIEI.“

Plecarea şi sosirea trenurilor de stat reg. ung. în Braşov.

Valabil din 1 Octomvrie st. n. 1904.

Plecarea trenurilor din Braşov.

Dela Braşov la Budapesta:

I. Trenul mixt la óra 5·32 min. dimin.
II. Tr. accel. (peste Cluşiu) la ó. 2·45 m. p. m.
III. Trenul de pers. la óra 8·7 min. séra.
IV. Tr. accel. p. Arad la órele 10·26 m. séra.

Dela Braşov la Bucurescĭ:

I. Trenul de persóne la óra 3·55 m. dim.
II. Tren accel. la órele 4·59 m. dim.*)
*) (Nu mai până în 15 Novembre).
III. Trenul mixt la órele 11·35 m. a. m.
IV. Trenul accel. la óra 2·19 min. p. m. (ce vine pe la Cluşiu).
V. Tren mixt la órele 6·50 séra.* (care circulă numai la Predeal).

Dela Braşov la Kezdi-Oşorheiu şi Ciuc-Ghimes:

I. Trenul de pers. la óra 5.25 min. dim.*
II. Trenul mixt la óra 8·45 min. a. m.* (* au legătură până la Ciuc-Gyimes).
III. Trenul de per. la óra 2·50 m. p. m. (are legătură cu Ciuc-Szereda).
IV. Tren de pers. la órele 6.34 m. séra.*

Dela Braşov la Zêrnescĭ (gara Bartolomeiu)

I. Trenul mixt la óra 9·2 min a. m.
II. Trenul mixt la óra 5·26 min. p. m.

Sosirea trenurilor în Braşov:

Dela Budapesta la Braşov:

I. Tren acc. p. Arad la órele 4·52 m. dim.
II. Trenul de persóne la óra 7·50 dim.
III. Tr. accel. peste Cluşiŭ la ó. 2·9 m. p. m.
IV. Trenul mixt la óra 9·27 min. séra.

Dela Bucurescĭ la Braşov:

I. Tren. de pers. la óra 7·28 min. dim.
II. Trenul accel. la óra 2.18 min. p. m. (Are legătură cu Sibiiu şi Cluj).
III. Trenul pers., la óra 4·55 m. p. m.
IV. Trenul mixt. la óra 9·18 min. séra.
V. Tr. accel. la órele 10·14 m. séra. (Numai până în 15 Novembre).

Dela Kezdi-Oşorheiu şi Ciuc-Ghimes la Brasov

I. Trenul de persóne la óre 8.25 m. dim. (are legătură cu Ciuc-Sereda).
II. Trenul de pers. la óra 1·59 m. p. m. (are legătură cu Ciuc-Gyimes).
III. Trenul mixt, la óra 6·10 m. séra.*)
IV. Tren mixt, la órele 10·1 m. séra.

Dela Zêrnescĭ la Braşov (gar. Bartolomeiu.)

I. Trenul mixt la óra 7·02 min. dim.
II. Trenul mixt la óra 1·12 min. p. m.

„Gazeta Transilvaniei“ cu numĕrul à **10 fil.** se vinde la zarafu **Dumitru Pop**, la tu-tungeria de pe parcul Rudolf a lui **Spuderca** şi la **Eremias Nepoţii.**

Tipografia A. Mureşianu, Braşov.

BCU Cluj / Central University Library Cluj